

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Β ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Η Γ ' ΚΛΙΣΗ ΤΩΝ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΩΝ

ΘΥΜΟΜΑΣΤΕ:

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Β' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Γ' ΚΛΙΣΗ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΩΝ

	ΚΑΤΑΛΗΞΕΙΣ ΤΡΙΤΟΚΛΙΤΩΝ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΩΝ			
	ΑΡΣΕΝΙΚΑ - ΘΗΛΥΚΑ		ΟΥΔΕΤΕΡΑ	
	ΕΝΙΚΟΣ	ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ	ΕΝΙΚΟΣ	ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ
ΟΝ.	-ς / -*	ες	-*	-α
ΓΕΝ.	-ος / -ως	-ων	-ος / -ως	-ων
ΔΟΤ.	-ι	-σι(ν)	-ι	-σι(ν)
ΑΙΤ.	-α / -ν	-ας / -ς	-*	-α
ΚΛ.	-ς / -*	ες	-*	-α

(*ακατάληκτα: -α, -ι, -υ, ω, ν, ρ)

I/ ΦΩΝΗΤΟΛΗΚΤΑ (χαρακτήρας: φωνήεν)

• ΜΟΝΟΘΕΜΑ

1. ήρωας – ήρωας → Τρώες
2. βότρυς – βότρυς → στάχυς
3. ιχθύς – ιχθύς → ιλύς, ισχύς...
4. δρυς – δρυός → μύς
5. βασιλεύς – βασιλέως → γονεύς, γραφεύς, γραμματεύς...
6. βούς – βούς
7. γραΐς – γραός

• ΔΙΠΛΟΘΕΜΑ

1. δύναμις – δυνάμεις → ἀκρόπολις, δήλωσις, ποιήσις, πρύτανις...
2. πόλις – πόλις → μάντις, πτώσις, πράξις, τάξις, ὄφις, ὄψις...
3. πέλεκυς – πελέκεως → πήχυς, πρέσβυς...
4. ἄστυ – ἄστεως (ουδ)
5. ἤχῳ – ἤχους → πειθῶ, φειδῶ, Κλειῶ, Λητῶ...

II/ ΣΥΜΦΩΝΟΛΗΚΤΑ (χαρακτήρας: σύμφωνο)

Α/ ΑΦΩΝΟΛΗΚΤΑ

► Ουρανικόληκτα (χαρακτήρας: κ, γ, χ)

• ΜΟΝΟΘΕΜΑ

1. κόραξ – κόρακος → φύλαξ, κήρυξ, πίναξ, σάρεξ, ἔλιξ, φοίνιξ...
2. πτέρυξ – πτέρυγος → αἶψ, μαστίξ, σάλπιγξ, λάρυγξ...
3. ὄνουξ – ὄνουχος → βήξ, διώρυξ, θριξ (γεν. τριχός)
4. νύξ – νυκτός

► Χειλικόληκτα (χαρακτήρας: π, β, φ)

• ΜΟΝΟΘΕΜΑ

1. γύψ – γυπός → Αἰθίωψ, Κύκλωψ...
2. χάλυψ – χάλυβος → Ἄραψ, φλέψ...

► Οδοντικόληκτα (χαρακτήρας: τ, δ, θ)

• ΜΟΝΟΘΕΜΑ

1. πατρις – πατρίδος → ἀσις, ἑλίς, ψαλίς, τυρανίς (κλ. τυρανί)...

Η γενική ενικού είναι το κλειδί για την κλίση τους...

...και η γενική θυμίζει πιο πολύ το όνομα στα Νέα Ελληνικά!

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Β' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

2. ἀμίς – ἀμίδος → βαλβίς, κηλίς, νησίς, σφραγίς, ψηφίς, κρηπίς, κνημίς...
3. ἔρις – ἐρίδος → ἴρις
4. χάρις – χάριτος
5. ὄρνις – ὄρνιθος
6. ποιότης – ποιότητος → δεξιότης, πισιότης...
7. βαρύτης – βαρύτητος → ταχύτης, βραδύτης...
8. ἀγέλας – ἀγελάδος → Ἐλλάς, λαμιάς, τριάς...
9. τάπης – τάπητος → ἐσθής, λέβητος...
10. γέλας – γέλατος → ἰδρύς, ἔριος...
11. ἰμάς – ἰμάντος → ἀνδριάς...
12. γίγας – γίγαντος → ἐλέφανς, ἀδάμας... (κλητ.: -ν)
13. ὄδους – ὀδόντος
14. πλακοῦς – πλακοῦντος → Τραπεζοῦς, Σελευσίους...
15. κτήμα – κτήματος (ουδ) → ἄλμα, ἄσμα, σῶμα, νόσημα, δράμα, μάθημα...

• ΔΙΠΛΟΘΕΜΑ

1. γέρον – γέροντος → λέων, δράκων, θεράπων, τέτων...

Β/ ΗΜΙΦΩΝΟΛΗΚΤΑ

► Ενρινόληκτα (χαρακτήρας: μ, ν)

• ΜΟΝΟΘΕΜΑ

1. ἀκίς – ἀκίνος → ἴς, ῥίς, δελφίς, Ἐλευσίς...
2. Τίπᾶν – Τίπᾶνος → μεγιστᾶν, παιᾶν...
3. Ἐλλήν – Ἐλληνος → κηφήν, πυρήν, σειρήν, σωλήν, μήν...
4. χεῖμων – χεμῶνος → ἀνθῶν, ἐλαῖων, ξενῶν, Ἀπόλλων, Ποσειδῶν...

• ΔΙΠΛΟΘΕΜΑ

1. ποιμήν – ποιμένιος → λιμήν, πυθμήν, ὑμήν, αὐχμήν...
2. ἠγεμῶν – ἠγεμόνος → εἰκῶν, κανῶν, σιαγῶν, χελιδῶν...
3. γείτων – γείτονος → κίων, ἄξων, γνάμων, δαίμων, βραχίων...

► Υγρόληκτα (χαρακτήρας: λ, ρ)

• ΜΟΝΟΘΕΜΑ

1. σωτήρ – σωτήρος → κλητήρ, κρατήρ, σπινθήρ, λαμπτήρ...
2. ἰχώρ – ἰχώρος
3. φθεῖρ – φθειρός → χεῖρ (δοτ. πληθ. χεραί)
4. νέκταρ – νέκταρος (ουδ.)

• ΔΙΠΛΟΘΕΜΑ

1. ῥήτωρ – ῥήτορος → αὐτοκράτωρ, πράκτωρ, ἔκτωρ, ἐκλέκτωρ...
2. ἄθῆρ – ἄθερος → ἄηρ, ἄσπῆρ...
3. πατήρ – πατρός(συγκοπόμενα) → ἀνήρ, μήτηρ, θυγάτηρ, Δημήτηρ, γαστήρ...

► Σιγμόληκτα (χαρακτήρας: σ)

1. Σωκράτης – Σωκράτους → Ἀριστοφάνης, Δημοσθένης...
2. Περικλῆς – Περικλέους → Ἡρακλῆς, Θεμιστοκλῆς, Σοφοκλῆς...
3. αἰδῶς – αἰδοῦς → ἠώς
4. ἔθνος – ἐθνους (ουδ.) → βέλος, πλῆθος, τέλος, κέρδος...
5. ἔδαφος – ἐδάφους (ουδ) → μέγεθος, στέλεχος, τέμενος...
6. κέρας – κέρως & κέρατος (ουδ) → κρέας, γέρας, γήρας...

Το -ι- και το -α- στη λήγουσα των ονομάτων της γ' κλίσης είναι πάντα βραχύχρονα

ΟΔΗΓΙΕΣ:

1) Κάνουμε επανάληψη στις καταλήξεις και μετά συμπληρώνουμε το φύλλο εργασίας

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΗ Γ ΚΛΙΣΗ ΤΩΝ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΩΝ

A. ΑΦΩΝΟΛΗΚΤΑ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ (ουρανικόληκτα, χειλικόληκτα, οδοντικόληκτα)

1) Να γράψετε τη γενική ενικού και ονομαστική πληθυντικού των παρακάτω αφωνόληκτων ουσιαστικών:

	γενική ενικού	ονομαστική πληθυντικού	αιτιατική πληθυντικού
ὁ φύλαξ			
ὁ πίναξ			
ἡ σάρξ-σαρκός			
ὁ Κύκλωψ			
ὁ χάλυψ-υβος			
ἡ Ἑλληνίς			
ἡ ἐλπίς			
ἡ ἰκανότης			
ἡ λαμπάς			
ἡ χάρις			
ὁ/ἡ ὄρνις			

2) Να μεταφέρετε τα παρακάτω ουσιαστικά στην ίδια πτώση του άλλου αριθμού :

τῆ πατρίδι	_____
(ὦ) κλίμακες	_____
τῆς ποιότητος	_____
τὴν φροντίδα	_____
τῆς ἀσπίδος	_____
ὁ κόραξ	_____

B. ΗΜΙΦΩΝΟΛΗΚΤΑ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ (ενρινόληκτα, υγρόληκτα, συγκοπτόμενα, σιγμόληκτα)

1) Να γράψετε τα παρακάτω ουσιαστικά στις πτώσεις που ζητούνται :

ἡ μήτηρ	κλητ. εν.	δοτ. πληθ.
ὁ ποιμήν	γεν. εν.	γεν. πληθ.
ὁ ἀγών	γεν. εν.	γεν. πληθ.
ὁ ῥήτωρ	κλητ. εν.	ονομ. πληθ.
τό ἔθνος	δοτ. εν.	ονομ. πληθ.
ὁ κρατήρ	αιτ. εν.	αιτ. πληθ.
ὁ ἀνὴρ	γεν. εν.	αιτ. πληθ.
ὁ πατήρ	κλητ. εν.	αιτ. πληθ.
ὁ σωτήρ	κλητ. εν.	γεν. πληθ.

2) Να μεταφέρετε τα παρακάτω ουσιαστικά στην αντίστοιχη πτώση του άλλου αριθμού:

ὁ λιμήν	_____
οἱ ἡγεμόνες	_____
τῶν αὐτοκρατόρων	_____
τά ἦθη	_____
τοῦ αἰῶνος	_____
(ὦ) γείτονες	_____
τοῖς πατράσι	_____
τούς πυθμένας	_____

3) Να βάλετε τα ουσιαστικά που βρίσκονται στην παρένθεση στην ίδια πτώση με τα επίθετα:

1. τὸν Ἀθηναῖον (κῆρυξ)	π.χ. τὸν Ἀθηναῖον κήρυκα
2. τῆς ἰσχυρᾶς (πτέρυξ)	.....
3. τὴν περιμάχητον (Ἑλλάς)	.....
4. τοὺς κακοὺς (κώνωψ)	.....
5. τῶν σφοδρῶν (κύμα)	.....
6. τοῖς ἱεροῖς (ἀγών)	.....
7. οἱ καλοὶ (λαμπτήρ)	.....
8. τῆς ἀγαπητῆς (θυγάτηρ)	.....
9. τὰς σεβαστὰς (μήτηρ)	.....